

#### نظم و روند تحول گفتار دموکراسی در ایران

کتاب «نظم و روند تحول گفتار دموکراسی در ایران» که گزارش تحقیقی از «غلامرضا کاشی» به شمار می آید، عهده‌دار تحلیل گفتمانی ساختار گفتار دموکراتیک، از مشروطه به این سو است. مولف مقاطعی را که گفتار دموکراسی در ایران به یک گفتار عمومی و جذاب بدل شده و به‌عنوان یک گفتار پرمصرف، عرصه سیاسی را به خود اختصاص داده، انتخاب کرده و با بهره‌گیری از تکنیک تحلیل گفتمان، ساختار گفتار دموکراتیک و تطور آن از مشروطه به بعد را مورد بررسی قرار داده است.

در این تحقیق، چهار مقطع موضوع بررسی بوده است: دوره مشروطه، دوران پس از سقوط رضاشاه، دوران نهضت ملی در دهه ۳۰ و سرانجام تحول اخیر که تحت عنوان دوم خرداد شناخته شده است. در حقیقت در این کتاب، نظم گفتار دموکراتیک در بدو ظهور خود در مشروطه مورد بررسی قرار گرفته و پس از تطور آن در تاریخ معاصر ایران، بر فضای پس از پیروزی در انتخابات دوم خرداد تمرکز یافته است.

نگارنده در این مجموعه به پرسش‌هایی درخصوص دموکراسی (از دوره مشروطه تا جنبش موسوم به دوم خرداد) پاسخ می‌دهد؛ از جمله آن که: «دموکراسی در کدام چارچوب معنایی در افق گفتار سیاسی ایران ظاهر شد؟ در چه نسبتی با معانی سنتی و منتشر در محیط قرار گرفت؟ در فرآیند تحولات پر دامنه تاریخی چه تحولاتی را پشت‌سر گذاشت؟ و در حال حاضر به مثابه یک سرمایه کلامی در چه وضعیتی است و چه افقی را پیش‌روی دارد؟» نگارنده در یک جمع‌بندی از مطالب کتاب می‌گوید: «در یک کلام می‌توان تاریخ تحول کلام دموکراسی در ایران را تاریخ اسطوره‌زدایی از این کلام دانست. وجه اسطوره‌ای این کلام در آغاز، ناظر به هردو وجه تصور از دیگر برتر و تصور از حدود، دامنه و پیامد فعالیت مردم بود. اما در کنار اسطوره‌زدایی از خود و دیگر برتر باید به اسطوره‌زدایی از بازیگر مردم نیز اشاره کرد. وجه متمیز اصلی گفتار دموکراسی، تکیه بر اسطوره مردم به مثابه یک منبع لایزال انرژی و قدرت است و همواره این تصور وجود دارد که در صورت ظهور مردم در عرصه سیاسی یکباره همه‌چیز دگرگون خواهد شد و افق‌های دوردست به یک چشم برهم زدن حاصل خواهند آمد.»

این کتاب توسط انتشارات گام نو در هفت فصل به چاپ رسیده است.

#### مهار قدرت در مردم‌سالاری دینی

کتاب «مهار قدرت در مردم‌سالاری دینی بر اساس دیدگاه‌های امام خمینی(ره) و قانون اساسی» اثر «پرویز امینی» در سال ۸۸ توسط مرکز پژوهش‌های فرهنگی و اجتماعی منتشر شد.

در این کتاب بیانات مقام معظم رهبری به همراه قانون اساسی و دیدگاه‌های امام خمینی(ره) به عنوان منابع اصلی مردم‌سالاری دینی مطرح شده‌اند. به اعتقاد نگارنده، قانون اساسی نتیجه دیدگاه‌های اکثریت فقهای مجلس خبرگان است و از این منظر باید به آن به مثابه یک «متن نظری» و نه صرفاً یک متن حقوقی نگریست، چرا که نشان‌دهنده دیدگاه جمعی مجتهدان به نظام سیاسی اسلام است.

علاوه بر آن امام خمینی(ره) به‌عنوان بنیانگذار انقلاب اسلامی ایران، طرح‌کننده نظام «جمهوری اسلامی» به شمار می‌آیند که یک دهه نیز رهبری نظام سیاسی جمهوری اسلامی را برعهده داشته‌اند. دیدگاه‌های رهبر انقلاب نیز از این منظر در متن نظریه مردم‌سالاری دینی قرار می‌گیرند که طرح‌کننده اصلی «مردم‌سالاری دینی» و بسط‌دهنده آن بوده‌اند.

صاحب این اثر معتقد است، امام خمینی(ره) مجتهدی بود که توانست بر اساس علم خود، نظریه‌ها را از متن دین استخراج و مدل اسلامی مردم‌سالاری دینی را طرح کند و به آن پایبند باشد؛ لذا این نظریه‌ها منبع اصلی محسوب می‌شوند و منتقدان با استناد به این دیدگاه‌ها می‌توانند نظرات خود را مطرح کنند.

کتاب حاضر موضوعات و مسائلی را که در مردم‌سالاری دینی مطرح‌اند به همراه نظریه‌های رقیب به چالش کشیده تا به سؤالاتی که در حوزه مردم‌سالاری دینی عنوان می‌شود، پاسخ دهد. در حقیقت این کتاب از نظر طرح چالش‌ها نسبت به مردم‌سالاری دینی، نقد مردم‌سالاری دینی است که بر اساس دیدگاه‌های رهبری و امام خمینی(ره) در یک بافت نظری تئوریزه می‌شوند.

از منطری دیگر این کتاب را به نوعی می‌توان شرح و پاسخ به شبهات مساله مهم ولایت فقیه دانست. امینی در این کتاب به چارچوب مفهومی شامل مولفه‌های پایه در مردم‌سالاری دینی و شاخص‌های مردم‌سالاری دینی و همچنین مهار قدرت در مردم‌سالاری دینی شامل ضرورت مهار قدرت در مردم‌سالاری دینی، مشارکت در قدرت سیاسی انتخابات، توزیع قدرت در مردم‌سالاری دینی، نقد و نظارت بر قدرت در مردم‌سالاری دینی، عزل از قدرت در مردم‌سالاری دینی و... می‌پردازد.

از جمله نکات قابل توجه در این اثر که در دو بخش و هفت فصل تدوین شده، استفاده از آیات قرآن کریم در بررسی و تبیین نظرات روایت‌شده در موارد مختلف کتاب است که در انتهای کتاب فهرستی از این آیات نیز ارائه شده است.

#### اگر به سیاست علاقه‌مندید

## «فرهیختگان» خواندن این ۷ کتاب را

## به شما پیشنهاد می‌کند



اگر کم و بیش به عالم سیاست علاقه‌مند هستید بد نیست این کتاب‌ها را نیز به داشته‌هایتان اضافه کنید. تلاش ما بر این بود تا بسته‌متنوعی از گلچین آثار مربوط به این حوزه را معرفی کنیم. آثاری که هر چند تاریخ انتشار برخی از آنها چندان هم جدید نیست اما محتوای منطبق بر نیازهای زمان، خواندن آنها را اقتصادی می‌کند. محتوایی که زمانی بهتر از هفته کتابخوانی برای معرفی آنها سراغ نداشتیم.

#### جریان‌شناسی فکری ایران معاصر

مدرنیسم مانند آزادی، لیبرالیسم، تئولرانس و نیز جریان‌های روشنفکری، روحانیت و تصوف بیش از سایر جریان‌ها پرداخته شده است.

کتاب حاضر در حقیقت از مهم‌ترین و پرچجال‌ترین مباحث علمی معاصر پرداخته و جریان‌های روحانیت سنتی، مکتب تفکیک، سنت‌گرایی، تجددسستیزی سنتی، تجددسستیزی فلسفی، فرهنگستان علوم اسلامی و روشنفکری را تبیین و تحلیل کرده است. از جمله ویژگی‌های این کتاب آن است که ضمن معرفی هر جریان فکری، به زندگی‌نامه رهبران، مبانی، ارکان و لوازم آن پرداخته و ضمن نقد و بررسی آنان، بستری را برای گفت‌وگو و آزاداندیشی ایجاد کرده است. در همین راستا به بیان نگارنده نقد‌ها و بیان آسیب‌های جریان‌های پیش‌گفته، نه به قصد عیب‌جویی که برای تحقق فضای گفت‌وگو و آزاداندیشی و کشف جریان اصیل اسلامی بوده است.

بخش‌ها و فصول این نگاشسته، عمدتاً سخنرانی‌های نگارنده است که در مجامع علمی حوزوی و دانشگاهی ارائه شده و پس از ویراستاری و بازنگری به چاپ رسیده است.

#### تحلیل سیاسی مدرن

معنای بسیار مضیق آن حداقل با ابزار موجود همیشه امکان‌پذیر نیست. کتاب حاضر که تاکنون چندین بار تجدید چاپ شده و مورد ویرایش قرار گرفته است، کتاب کلاسیک علم‌گرایانه‌ای در باب سیاست تلقی می‌شود.

رابطه قدرت که متضمن توجه به حکومت و دولت است (و سیاست به‌معنای خاص یعنی توجه به تفاوت‌ها و شباهت‌های نظام‌های سیاسی) از مسائل اصلی در مطالعات و تحلیل‌های سیاسی به‌شمار می‌رود و کتاب پرآوازه دال موید دیدگاه‌های پایدار در مورد سرشت سیاست و چگونگی تحلیل آن توسط علمای سیاست در عصر حاضر است. از این‌رو، از آثار قابل‌بحث در این حوزه محسوب می‌شود.

«تحلیل سیاسی مدرن» نوشته رابرت دال با ترجمه حمیرا شیرزاده در سال ۱۳۹۴ توسط انتشارات فرهنگ جاوید به چاپ رسیده است.

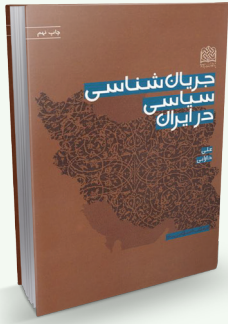
#### جریان‌شناسی سیاسی در ایران

ادبیات، پیشینه، پرسش‌ها، فرضیه‌ها و متغیرهای آن اختصاص دارد. در این فصل ضمن بهره‌گیری از نظریات افرادی چون استیفن روکان در باب شکاف‌های اجتماعی و تأثیر آن بر احزاب و جریانات سیاسی در هر جامعه‌ای به چرایی استفاده از مفاهیمی چون چپ و راست در این اثر اشاره شده است.

فصل دوم این اثر جریانات سیاسی در ایران اعم از اسلام‌گرا و غیراسلام‌گرا در فاصله‌سال‌های ۱۳۲۰ تا ۱۳۵۷ ه. ش، ویژگی‌های هر یک از جریانات مذکور و حاملان و سخنگویان آنها را معرفی کرده است. فصل سوم کتاب به جریان‌های سیاسی اسلام‌گرا در جمهوری

اسلامی ایران اعم از راست یا اصول‌گرا و چپ یا اصلاح‌طلب اختصاص دارد. در این فصل همچنین به دین‌اندیشان و جریان برخاسته از تفکر آنها نیز اشاراتی شده است. این جریان خود به سه دسته سنت‌گرایان، ناقدان سنت و تجدد، و تجددگرایان تقسیم شده و اهم آرا و دیدگاه‌های آنها مورد بررسی و نقد قرار گرفته است.

کتاب «جریان‌شناسی سیاسی در ایران» در ماه‌های بعد از انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۸۸ به همت پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی انتشار یافت و سال گذشته برای شانزدهمین بار تجدید چاپ شد.



#### توسعه و تضاد

انقلاب اسلامی ایران از موضوعاتی است که از ابتدای پیدایش، توجه محافل علمی و تحقیقاتی جهان را به خود جلب کرده است. این محققان با اتخاذ رویکردهای متفاوت، ابعاد متفاوتی از انقلاب اسلامی را به تحلیل نشست‌اند. یکی از این رویکردها، نگاه جامعه‌شناسانه به این مقوله بوده است که خوشبختانه در سال‌های اخیر از طرف محققان بومی نیز دنبال می‌شود. کتاب «توسعه و تضاد» نوشته «فرامرز

رفیع‌پور» کوششی برای تحلیل انقلاب اسلامی و مسائل اجتماعی ایران بعد از انقلاب تا اواسط دهه ۷۰ شمسی است. نویسنده در این اثر کوشیده است که با پرداختن به عوامل به وجودآورنده انقلاب ایران، آنها را با موضوعات پیش‌آمده در سال‌های پس از انقلاب نیز پیوند داده و برای نخستین بار، وقایع و رخداد‌های اجتماعی در دهه دوم انقلاب را با دید منتقدانه و با ارائه شواهد و کار میدانی وسیع و بعضاً مستقیم تحلیل کند.

این اثر که نخستین بار توسط شرکت سهامی انتشار در شهریور ۱۳۷۶ به بازار آمد، به تحلیل یکی از مشکلات پیچیده امروز ایران یعنی شناخت موانع رشد علمی در کشور و نیز ارائه طریق‌هایی برای برون‌رفت از آن می‌پردازد. نگارنده در این کتاب که انتقادات شدیدی را از سوی برخی جامعه‌شناسان برانگیخت، ضمن تبیین و تحلیل علت انقلاب اسلامی، با تئوری‌های سخت‌گرفته، وقایع ابتدای انقلاب و جنگ را تحلیل می‌کند.

این کتاب در جایگاه نقاد سیاست‌های توسعه در ایران، این سیاست‌ها را موجب به هم زدن تعادل اجتماعی، افزایش نابرابری، تغییر ارزش‌ها و پیدایش انواع مسائل و معضلات اجتماعی می‌داند. به عقیده نگارنده، این نابرابری باعث تغییر سریع ارزش‌های معنوی به سوی ارزش‌های مادی و بسط سودجویی و فردگرایی شده و نهایتاً رضایت اجتماعی و وحدت ملی را مورد تهدید جدی قرار داده است. صاحب این اثر همچنین از جنگ که علت ایجاد انسجام داخلی، تجلیل می‌کند و وقایع دوران سازندگی و رواج مصرف‌گرایی و نابرابری را مورد نقد شدید قرار می‌دهد.

رفیع‌پور در حقیقت در این کتاب درباره مکانیسم تغییر هنجارها، از دو مقطع (نخست، انقلاب و دوران جنگ) و دیگری «بعد از پایان جنگ و دوران توسعه» که در آنها هنجارها و ارزش‌های اجتماعی دگرگون شدند، سخن رانده است.

#### رازهای دهه شصت

گاهی یک اتفاق لازم است تا بهانه‌ای باشد برای کاوش میان برگ‌های فراموش‌شده تاریخ. رقابت‌های انتخاباتی دوازدهمین دوره ریاست‌جمهوری یکی از همین اتفاقات بود؛ رقابتی که در کشاکش آن برخی از مدار انصاف خارج شدند و بخشی از تاریخ پرافتخار جمهوری اسلامی را تحریف کرده و روز و شب به شایعه‌پردازی و شبهه‌سازی دامن زدند تا برخورد مقتدرانه جمهوری اسلامی ایران با گروهک تروریستی منافقین

در دهه ۶۰ را جنایت جلوه دهند. همین اتفاق بود که زبان گلابه رهبر معظم انقلاب را در ۱۴ خرداد ۱۳۹۶ کشود تا دهه ۶۰ را «مظلوم» خطاب کنند و هشدار دهند که مبادا «جای جلد و شهید عوض نشود». گذشته از آن قرائت‌های متعدد و گاه متناقض صورت‌گرفته از جانب برخی سیاسیون پیرامون این دهه و وقایع پرشمار آن، اشرافی قابل‌انکار در رابطه با این دهه پرفراز و نشیب را می‌طلبد.

کتاب «رازهای دهه شصت» نوشته مرتضی صفار هزندی کوششی است روشنگرانه در تبیین رخداد‌های مهم و سرنوشت‌ساز دهه ۶۰ که از سوی دفتر پژوهش‌های موسسه کیهان و در قالب کتاب‌های «نیمه پنهان» انتشار یافته است؛ کتابی که به اعتقاد نویسنده، جرقه تولید و نگارش آن از انتخابات سال ۸۸ و حضور یک کاندیدای متفاوت در آن انتخابات زده شد.

بی‌شک انبوه رخداد‌های سیاسی و اجتماعی که به نوعی شکل‌دهنده تصویر و هویت جمهوری اسلامی ایران بودند، عاملی خواهد بود که شناخت صحیح و صریح از واقعیت آنها به ما در داشتن تحلیلی درست از وقایع زمانه خویش یاری خواهد رساند. نویسنده این اثر سعی کرده با اهتمام ویژه به تبیین رویداد‌های تاریخی- سیاسی دهه ۶۰ (۱۳۵۷ تا ۱۳۶۸)، قارغ از کلیشه‌ها با دیدی منصفانه به تحلیل حوادث این دهه بپردازد.

«ژست رادیکالی»، ماهیت لیبرالی، تقابل با ۹۸ درصد، صف‌آرایی سکولارها مقابل امام و امت، دولت موقت، اعتدال‌گرا یا ناتوان، سیاست خارجی دولت موقت، اولین گام‌های فریب جوانان توسط منافقین، نخستین شرکای فتنه نفاق، سیدحسن آیت یک معما، جریان و تسخیر لانه جاسوسی، انقلاب فرهنگی و صورت‌بندی جریان‌های سیاسی، بنی‌صدر؛ نقطه الحاق چپ و راست، زمینه‌های ورود منافقین به فاز جنگ مسلحانه، مهلکه منافقان و مواضع همراهان، فرجام آرمانی‌ترین حزب تاریخ ایران، از سر به مهر هشتم شهریور، ماجرای یک سفر دزدانه، کابینه موسوی؛ چالش‌گاه خط امام، فتنه یک باند منحط در حوزه علمیه، نامه ۶ فروردین، رنجنامه و باقی قضایا ... عناوین برخی بخش‌های این کتاب است که در پنج فصل از پیروزی انقلاب تا رحلت امام(ره) به بحث و بررسی گذاشته شده‌اند.

تلفن: ۰۴۶ ۶۶۳۴۸۰۱۸-۶۶۳۴۸۰۴۶ (۰۲۱)

فکس: ۰۱۷ ۶۶۳۴۸۰۱۷ (۰۲۱)

پیامک: ۰۴۳۱۴۲۳۶۳-۵۰۰۰



۰۹۹۰۴۳۷۱۹۶۶ تلگرام

ads@fdn.ir agahi@fdn.ir

